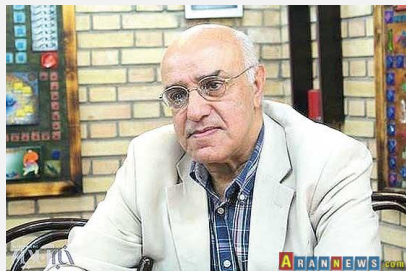

همه‌پرسی اقلیم از منظر حقوق بین‌الملل

هر فرد، گروه، دسته، قوم یا قبیله در هر جای کره زمین زندگی کند قبل از حقوق و قوانین بین‌المللی تابع قوانین ملی است و وقتی قوانین بین‌المللی شامل حالتان می‌شود که از مرحله قوانین ملی گذشته باشید.

به گزارش آران نیوز: اقلیم کردستان یک سرزمین یا کشور مستقل نیست که مستقیماً به قوانین بین‌المللی توسل جوید. فعلاً و در حال حاضر یک استان یا اقلیم تابع کشور عراق و قانون اساسی کشور مادر است. چنان که در همه‌پرسی اسکاتلند نیز که در نوبت اول با اجازه کتبی نخست‌وزیر بریتانیا همه‌پرسی صورت گرفت و وقتی که خواستند برای بار دوم آن را تکرار کنند، نخست‌وزیر بریتانیا اجازه برگزاری همه‌پرسی بار دوم را نداد و غائله ختم شد.

به این ترتیب مساله استقلال یک اقلیم خودمختار در عراق مانند هر کشور دیگری نمی‌تواند فقط یک خواست یکطرفه و یک آرزوی خوش باشد. یک زن و شوهر معمولی هم اگر بخواهند از هم طلاق بگیرند باید با هم به دادگاه بروند و با رضایت هم از هم جدا شوند.

در مورد استقلال اقلیم کردستان در عراق تنها دو راه باقی می‌ماند: کسب موافقت دولت عراق به نمایندگی از طرف ملت آن کشور یا برگزاری یک فراندوم ملی و عمومی در کشور عراق.

در حالی که با همه‌پرسی کاتالونیا در اسپانیا برخورد شد شاید این پرسش پیش آید که چرا با همه‌پرسی استقلال اقلیم کردستان برخوردی صورت نگرفت؟ کردستان دارای خودمختاری است و کسی نمی‌توانست جلوی این کار را در داخل اقلیم یاد شده بگیرد. با وجود این، از آنجا که این همه‌پرسی بدون اجازه و موافقت دولت فدرال عراق انجام شد غیرقانونی است. بالطبع نتایج یک همه‌پرسی غیرقانونی نیز تا وقتی که مورد تأیید دولت فدرال عراق قرار نگیرد، همچنان غیرقانونی خواهد بود. آیا کشورهای همسایه می‌توانستند جلوی این کار را در داخل اقلیم خود مختار (منطقه‌ای که دارای استقلال داخلی است) بگیرند؟ در پاسخ باید گفت تا زمانی که اقلیم کردستان اعلام استقلال نکرده و مرزهای آن بخشی از کشور عراق است، امکان دخالت کشورهای همسایه در خاک عراق وجود ندارد. زمانی که کردستان اعلام استقلال کند کشورهای همسایه مجوز تلاش برای حفظ منافع خود را خواهند یافت.

بدیهی است که تا نتایج این همه‌پرسی از طرف دولت فدرال در بغداد به رسمیت شناخته نشود، اصل همه‌پرسی و نتایج آن همچنان «غیرقانونی» خواهد بود و حکومت خود مختار اقلیم نمی‌تواند بر اساس این دستاورد اعلام استقلال کند. اگرچه حکومت بارزانی اعلام کرده است که در حال حاضر چنین قصدی را ندارد ولی نمی‌توان به وعده‌های او دلخوش بود.

اگر حکومت خودمختار کردستان چه امروز و چه صد سال دیگر بخواهد، بر اساس این همه‌پرسی، دست به اعلام استقلال زند، حمله نظامی همه کشورهای همسایه و دولت عراق را برای خود خریده است. اگر این احتمال حتمی را هم در نظر نگیریم، باز هم می‌دانیم که اعلام استقلال اقلیم کردستان هرگز مورد تأیید کسی قرار نخواهد گرفت؛ حتی اسرائیل که به منظور ایجاد دردهای سرزمینی برای ایران، وعده همه‌گونه حمایت از حکومت اقلیم در حرکت به طرف استقلال را می‌دهد، در عمل نخواهد توانست کردستان تجزیه شده غیرقانونی عراق را به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت بشناسد، چراکه ایالات متحده آمریکا اگرچه بی‌میل نیست که برای ایران هر روز دردسر تازه‌ای درست شود، ولی از نظر ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک می‌داند چنین تحولی برای یکپارچگی سرزمینی ترکیه نیز بسیار خطرناک خواهد بود. ترکیه متحد نظامی آمریکا در ناتو است و متحدان ناتو نسبت به حفظ و دفاع از یکپارچگی سرزمین هم متعهد هستند. در چنین شرایطی به سیاستمداران اقلیم کردستان توصیه می‌شود شرایط و مواضع را با دقت مطالعه کنند و از تکرار اقدامات خودسرانه غیرقانونی بپرهیزند که سخت به زیان خودشان تمام خواهد شد. حق تعیین سرنوشت هر قوم و ملتی مورد احترام است، اما راهیان راه اختیار تعیین سرنوشت خود باید با مطالعه و دقت از اقدامات غیرقانونی بپرهیزند و از دشمن ساختن همه منطقه علیه خود شدیداً خودداری کنند.

دکتر پیروز مجتهدزاده